

Uusia avauksia keskisen Itämeren alueen meriklusterille triple helix -mallin avulla

Kirsi-Marja Lonkila

Itämeri on maailman ruuhkaisimpia meriä, ja siihen liittyvillä toiminnoilla kuten merenkululla ja meri-teollisuudella on valtaisa vaikutus keskisen Itämeren alueen talouteen ja yhteiskuntaan, etenkin kun kerrannaisvaikutukset otetaan huomioon. Tiukentunut kilpailu sekä uudet lainsäädännölliset vaatimukset ympäristönsuojelulle asettavat haasteita alueen meriklusterin kilpailukyvyille, joka on aina ollut herkkä talouden heilahteluille. Kun Venäjän ja Aasian markkinat panostavat samalla vahvasti luodakseen yrityksiä houkuttelevan toimintaympäristön, uusille avauksille on Itämeren alueella todella tilausta.

Keskisen Itämeren alueen, eli Latvian, Viron, Suomen ja Ruotsin, meriklusterin kilpailukykyä on kuitenkin parannettava pitäen samalla huolta yhteisestä Itämerestämme. Meriliikenne on ympäristöystävällinen liikennemuoto, mutta sen kasvu voi aiheuttaa ongelmia ympäristölle ja terveydelle. Tämä näkyy muun muassa kasvavina onnettomuusriskeinä sekä lisääntyneinä öljy- ja kasvihuonekaasupäästöinä. Ratkaisuja on haettava viisaasta ja ympäristön kannalta kestävästä kasvusta.

Meriklusterin ytimen muodostavat meriteollisuus, merenkulkuelinkeinot ja satamatoiminnot. Klusterista puhuttaessa johtoajatuksena on, että mereen eri tavoin liittyvien toimijoiden kokonaisuus on enemmän kuin osiensa summa. Kaikissa alueen maissa meriklusterit ovat strategisia toimijoita, joilla on jo hyvät olemassa olevat verkostot. Kehitettävää löytyy silti. Meriklusterit toimivat pitkälti kansallisesti, ja paljon uusia mahdollisuuksia voitaisiin löytää lisäämällä eri toimijoiden yhteistyötä yli valtioiden rajojen.

Itämeren kaupunkien liiton (UBC) ympäristökomission johtaman SmartComp -hankkeen tavoitteena on yhdistää keskisen Itämeren alueen meriklusterit ja parantaa verkostoja maiden välillä. Hankkeessa edistetään meriklusterin kilpailukykyä triple helix -mallin avulla. Tämä tarkoittaa, että alan yrityksiä, julkista sektoria sekä yliopistoja rohkaistaan yhteistyöhön. Mukana hankkeessa on kahdeksan muuta organisaatiota Latviasta, Suomesta ja Virosta.

Hankkeen tutkijaryhmä selvittää keskisen Itämeren meriklusterin nykytilaa ja tulevaisuuskuvia. Tutkijaryhmä paneutuu alueen meriklusterin tilaan sekä sektori- että yritystasolla ja vertailee keskisen Itämeren aluetta muihin menestyksekkäisiin meriklustereihin maailmanlaajuisesti. Lopputuloksena tunnistetaan paremmin klusterin kasvua hidastavat ongelmalliset alueet sekä esitellään parhaita käytäntöjä ja viisaita yritystoimintamalleja ympäristön kannalta kestävien uusien ratkaisujen käyttöönottoon keskisen Itämeren alueella.

Triple helix -malli toteutuu hankkeessa käytännössä siten, että tutkijaryhmän tuottama tieto ja tulevaisuuskuvat antavat perustan muille tukitoiminnoille, joihin kuuluu yksittäisten yritysten konsultointi hankkeessa järjestettävissä

kansainvälisissä ja kansallisissa koulutuspäivissä. Lisäksi hankkeen aikana laaditaan brändistrategia ja toimintapolitiikkasuositukset alueen meriklusterille.

Hanke huipentuu kansainväliseen SmartComp -foorumiin marraskuussa 2013, jolloin hankkeen tuloksia esitellään laajalle kuulijakunnalle Turussa. Hankkeen tuotoksiin ja tapahtumiin voi tutustua myös hankkeen kotisivuilla osoitteessa www.cb-smartcomp.eu.



*Kirsi-Marja Lonkila
projektikoordinaattori
Itämeren kaupunkien liitto, ympäristökomissio*

Nro.		Kirjoittaja
30/2012	24.8.2012	Pohjoismaiden ja Baltian maiden yhteistyötä laajalla rintamalla <i>Erkki Tuomioja, ulkoasiainministeri, ulkoasiainministeriö</i>
25/2012	15.6.2012	Itämeri ei puhdistu itsekseen <i>Anne-Mari Virolainen, kansanedustaja, Kokoomuksen eduskuntaryhmä</i>
11/2012	9.3.2012	Itämeri on kirkkojen meri <i>Kari Mäkinen, arkkipiispa, Suomen evankelis-luterilainen kirkko</i>
7/2012	10.2.2012	Itämeren kohtalo ratkaistaan puhdistamoilla eikä juhlapuheissa <i>Juha Nurminen, puheenjohtaja, John Nurmisen Säätiö</i>
4/2012	27.1.2012	Itämeren suojelua vai politiikkaa? <i>Heli Saavalainen, toimittaja, Helsingin Sanomat</i>
1/2012	6.1.2012	Työnjaolla tehokkuutta Itämeren alueen yhteistyöhön <i>Thomas Götz, Saksan Suomen suurlähettiläs</i>
19/2011	2.12.2011	Itämeri, historia ja Turun yliopisto <i>Keijo Virtanen, rehtori, Turun yliopisto</i>
18/2011	25.11.2011	Merenkulun merkitys ja haasteet merellä <i>Olof Widén, toimitusjohtaja, Suomen Varustamot ry</i>
16/2011	11.11.2011	Nya regler för emission inom Östersjöområdet <i>Christian Ramberg, toimitusjohtaja, Turun Satama</i>
5/2011	2.9.2011	Tilannetietoisuutta yli rajojen <i>Veli-Jukka Pennala, komentaja, kontra-amiraali, Merivoimat</i>
3/2011	19.8.2011	Tekoja Itämeren hyväksi <i>Juho Savo, maakuntajohtaja, Varsinais-Suomen liitto</i>
1/2011	5.8.2011	Turun kaupunki ja EU:n Itämeristrategia <i>Aleksi Randell, Turun kaupunginjohtaja, Centrum Balticum -säätiön puheenjohtaja</i>

